

KKV TANÁCSADÓ

 2019/1. szám
január

VESZÉLYES ÁRU SZÁLLÍTÁSA

 Toldi Gergely
Az ADR 2019-es változásai

1

VESZÉLYES ÁRU SZÁLLÍTÁSA

Toldi Gergely

Az ADR 2019-es változásai

A közúti veszélyes áru szállításra vonatkozó ADR szabályzat két évente, minden páratlan évben módosul. Ennek megfelelően 2019-ben esedékes a következő módosítás. Ahhoz, hogy időben felkészülhessen mindenki az új előírásokra, el kell kezdeni ismerkedni a változásokkal.

Bár a hivatalos magyar fordítást még nem adták ki, de az angol változatból már elkezdhetünk dolgozni, illetve a nem hivatalos magyar fordítás is hamarosan elérhető lesz. Az alábbiakban bemutatom a legfontosabb változásokat. Felhívom a figyelmet, hogy a változások megértéséhez szükségesek előzetes ADR ismeretek.

Hatályba lépés

Az új előírások kapcsán meg kell különböztetni a nemzetközi és a belföldi hatályba lépést.

Nemzetközi szabályzat lévén, több országot érintő szállítások esetén egységes a hatályba lépés: 2019. január 1-től alkalmazhatók minden tagállamban (jelenleg 51 ország) az új előírások, azon-

ban rendelkezésünkre áll egy fél éves időszak a teljes átállásra. Kötelező jelleggel csak 2019. július 1-től kell használni az új előírásrendszert, viszont ez után a régi előírások alapján már nem végezheti senki a tevékenységét, kivéve azt a néhány esetet, ahol a szabályzat hosszabb átmeneti időszakot engedélyez.

Néhány kisebb eltéréstől eltekintve a magyarországi belföldi szállításokra is a nemzetközi ADR előírások érvényesek, azonban ezek használatához külön ki kell hirdetni a szabályzatot egy belföldi rendeletben. Ez jellemzően az illetékes minisztérium rendeletében szokott megjelenni (jelenleg: Innovációs és Technológiai Minisztérium - ITM; korábban: Nemzeti Fejlesztési Minisztérium - NFM).

JOGSZABÁLYFIGYELŐ

dr. Torgyik Edina

 Az úthasználati díjak és
használati díjak tervezett
változásai

6

FUVAROZÁS A GYAKORLATBAN

Kuzma Ferenc

 Mire figyeljünk, ha
tachográfot használunk? –
A 40 320 perc problémája

10

ADÓZÁS

dr. Horváth Dávid

 Az állandó telephely
a forgalmi adózásban

15

IDŐSZERŰ INFORMÁCIÓK

 Új csomagolási szabályok
Németországban

19

További hasznos tartalmak weboldalunkon:

www.mp-kkv.hu

Belföldi szállításokban csak akkor lesznek használhatóak a 2019-es előírások, ha a kihirdető rendelet hatályba lép. Elméletileg a kihirdetésnek meg kellene történnie a nemzetközi átmeneti időszakban, azonban erre a korábbi évek tapasztalatai alapján valószínűleg csak 2019. II. félévében fog sor kerülni. Ez esetben sajnos lesz – a korábbi évekhez hasonlóan – egy olyan időszak, amikor kis mértékben el fognak térni a nemzetközi és a belföldi szállításokra vonatkozó előírások.

A fentiekről 2018. november 30-án az ITM kiadta „szokásos” közleményét a Hivatalos Értesítő 65. számában.

A 2019-es módosítások az ADR közel 1400 oldalából több száz oldalt érintenek. A továbbiakban témakörök szerint összefoglalva tekintjük át a legfontosabb változásokat, hangsúlyozva, hogy a bemutatás nem teljes körű, mivel ez lehetetlen lenne egy néhány oldal terjedelmű cikkben.

Megfogalmazási pontosítások, alapfogalmak

A korábbi módosításokhoz hasonlóan számos területen pontosítják az ADR szövegét (pl.: az angol *risk* szó helyett a *hazard* fogalomra térnek át, ami valószínűleg a magyar fordításban nem fog változást jelenteni, ezután is, a korábbiakhoz hasonlóan a *veszély* fogalom lesz használva). Ezek a finomítások jellemzően nem érintik érdemben a veszélyes áru szállítási gyakorlatot.

Kicsit nagyobb jelentősége van az alapfogalmak változásainak.

Megjelenik néhány teljesen új fogalmi meghatározás (pl.: átmérő – tartányoknál; védőbélés – tartányoknál), továbbá itt is történtek finomítások a fentiekhez hasonlóan. Ezek főleg hivatkozások aktualizálása, ill. megfogalmazási pontosítások.

Felelősségi körök

A fuvarozók tekintetében rögzítésre került, hogy konténeres szállítás esetén elfogadják a konténer megrakási dokumentumon szereplő nyilatkozatot, nem szükséges a személyzetnek magának ellenőriznie a rakomány megfelelőségét. Ez természetesen a gyakorlatban eddig is így történt, illetve történhetett, mivel a legtöbb esetben nincs is jelen a járműszemélyzet a konténer rakodásánál.

Biztonsági tanácsadók kijelölése

Az új ADR előírások alapján bővül a biztonsági tanácsadók kijelölésére kötelezett vállalkozások köre. A továbbiakban a feladó vállalkozásoknak is kell kijelölniük tanácsadót.

Ez Magyarországon nem jelent érdemi változást, hiszen a belföldi kiegészítő rendelet (25/2014. (IV. 30.) NFM rendelet – korábban 2/2002. (I. 11.) Korm. rendelet) ezt már több éve előírja. Igazából az a furcsa, hogy az ADR-ben csak most írják ezt elő, hiszen a feladó egy rendkívül fontos szereplője a szállítási folyamatnak, szakember hiányában nehezen tudják teljesíteni a szigorú követelményeket.

Veszélyes árut tartalmazó tárgyak

Az ADR-ben eddig is külön voltak tárgyalva a különböző veszélyes árut tartalmazó készülékek (pl.: hűtőgázokat tartalmazó klímaberendezések). Ezeket az eszközöket természetesen a töltet szállítási feltételeitől eltérő – jellemzően enyhébb – követelmények szerint lehet szállítani. 2019-ben teljesen átalkítják a veszélyes árut tartalmazó tárgyak kezelését. A legjelentősebb változás, hogy módosulnak a felmentési lehetőségek, így előfordulhat, hogy korábban teljesen ADR nélkül szállítható készülékeket a jövőben veszélyes áruként kell majd kezelni. Mindenféleképpen felül kell majd vizsgálni ezen készülékek ADR besorolását és mentességi lehetőségeit.

1.1.3.6 mentesség

A küldeménydarabos szállításban viszonylag széles körben alkalmazott ún. 1.1.3.6 mentesség feltételei kis mértékben szigorodnak: a kísérő okmányban ezután az eddig megkövetelt adatokon felül fel kell tüntetni a kiszámított rész pontértéket is a szállítási kategóriánkénti össz mennyiség mellett. Továbbra sem kötelező, de erősen javasolt megadni az okmányban az összeített pontszámot is.

Osztályozás

Átdolgozásra került a maró anyagok osztályozási elve. Leginkább a keverékek kapcsán történtek változások, több – a mérgező anyagoknál már használt – besorolási módszert is megad az ADR, ami alapján besorolható egy maró anyagot tartalmazó keverék.

Bővül a lítium akkumulátorok követelményrendszere is. Többek között nem elég mostantól elvégezni a „Vizsgálatok és Kritériumok kézikönyv” vonatkozó vizsgálatait, hanem a vizsgálati dokumentációt hozzáférhetővé kell tennie a gyártónak, illetve a forgalmazónak.

„A” táblázat (ADR 3.2 fejezet)

Számtalan UN-szám esetén változnak a táblázat adatai, ezek a tartalmi korlátok miatt nem kerülnek felsorolásra. Érdemes minden szállításban érintett vállalkozásnak felülvizsgálnia a belső rendszerét, és ellenőrizni, hogy nem történt-e a vállalkozást érintő módosítás.

Jellemző változások:

- helyes szállítási megnevezés változása (UN 3302),
- különleges előírások változása (pl.: UN 0481, UN 1965, UN 1830, UN 2071, UN 2381),
- új csomagolási utasítások megjelenése (UN 3090, UN 3091, UN 3480, UN 3481, UN 3223, UN 3224),
- új ömlesztett szállítási kód megjelenése (pl.: UN 1386, UN 1435, UN 2793),
- szigorodnak az alagút-korlátozások (UN 3528, UN 3529, UN 3530).

2019-ben 14 db új UN-szám jelenik meg a vezérlő táblázatban:

UN-szám	Helyes szállítási megnevezés (angol)*	ADR oszt.	Bárca száma	Csom. csop.
UN 3535	TOXIC SOLID, FLAMMABLE, INORGANIC, N.O.S.	6.1	6.1 (4.1)	I II
UN 3536	LITHIUM BATTERIES INSTALLED IN CARGO TRANSPORT UNIT	9	9	-
UN 3537	ARTICLES CONTAINING FLAMMABLE GAS, N.O.S.	2	2.1	-
UN 3538	ARTICLES CONTAINING NONFLAMMABLE, NON TOXIC GAS, N.O.S.	2	2.2	-
UN 3539	ARTICLES CONTAINING TOXIC GAS, N.O.S.	2	2.3	-
UN 3540	ARTICLES CONTAINING FLAMMABLE LIQUID, N.O.S.	3	3	-
UN 3541	ARTICLES CONTAINING FLAMMABLE SOLID, N.O.S.	4.1	4.1	-
UN 3542	ARTICLES CONTAINING A SUBSTANCE LIABLE TO SPONTANEOUS COMBUSTION, N.O.S.	4.2	4.2	-
UN 3543	ARTICLES CONTAINING A SUBSTANCE WHICH IN CONTACT WITH WATER EMITS FLAMMABLE GASES, N.O.S.	4.3	4.3	-
UN 3544	ARTICLES CONTAINING OXIDIZING SUBSTANCE, N.O.S.	5.1	5.1	-
UN 3545	ARTICLES CONTAINING ORGANIC PEROXIDE, N.O.S.	5.2	5.2	-
UN 3546	ARTICLES CONTAINING TOXIC SUBSTANCE, N.O.S.	6.1	6.1	-
UN 3547	ARTICLES CONTAINING CORROSIVE SUBSTANCE, N.O.S.	8	8	-
UN 3548	ARTICLES CONTAINING MISCELLANEOUS DANGEROUS GOODS, N.O.S.	9	9	-

*: a hivatalos magyar nyelvű helyes szállítási megnevezések jelenleg még nem ismertek

Különleges előírások

Több veszélyes áru esetén befolyásolják a szállítási feltételeket a különleges előírások. 2019-ben is számos változáson esik át a vonatkozó 3.3 fejezet.

Az alábbi felsorolásban csak az utasítások száma és az érintett témakörök kerülnek bemutatásra:

- 10 db új különleges előírás jelenik meg:
  - 193: ammónium-nitrát tartalmú műtrágyák
  - 301, 672: veszélyes árut tartalmazó gépek vagy készülékek
  - 387, 670: lítium akkumulátorok
  - 388: járművek
  - 389: lítium akkumulátort tartalmazó szállítóegységek
  - 392: gázüzemű járművek tartálya
  - 671: 1.1.3.6 mentesség UN 3316 esetén
  - 674: gázpalackok időszakos vizsgálata
- Több különleges előírás változni fog. A legtöbb esetben csak pontosításról van szó (pl.: 122, 172, 250, 251, 290, 293, 307, 386), de néhány esetben jelentősebb módosítások történtek. Pl.:
  - 188, 310, 376, 377, 636: lítium akkumulátorok
  - 363: motorok és gépek
- 4 db előírás törlésre kerül: 186, 240, 312, 385

Csomagolási utasítások

A kisebb módosítások közül kiemelném, hogy bővül a lítium akkumulátorok esetén használható csomagolások köre.

A kis darabszámú gyártási minták esetén a hagyományos csomagolóeszközökön felül nagycsomagolások (LP-k) is használhatóak lesznek.

Talán sokkal nagyobb jelentőségű változás, hogy létrehoztak csomagolási utasításokat (hagyományos csomagolóeszköz és nagycsomagolás) a nagy mértékben sérült lítium akkumulátorokhoz. Eddig ezeket az eszközöket csak külön hatósági engedéllyel lehetett (volna) szállítani. Az új követelmények bár szigorúak (ami persze indokolt), viszont konkrétabb és egységesebb szállítási feltételeket határoznak meg, mintha a hatóságnak kellene minden alkalommal meghatároznia a feltételeket.

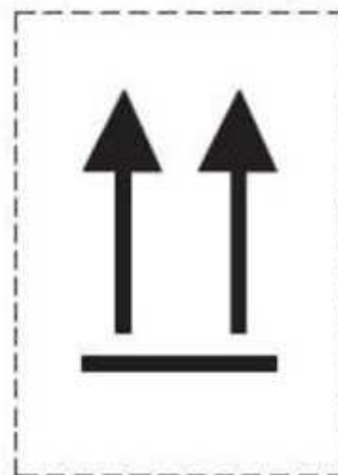
Bárcák, jelölések

CLP/GHS szimbólumok és ADR bárcák kapcsolata

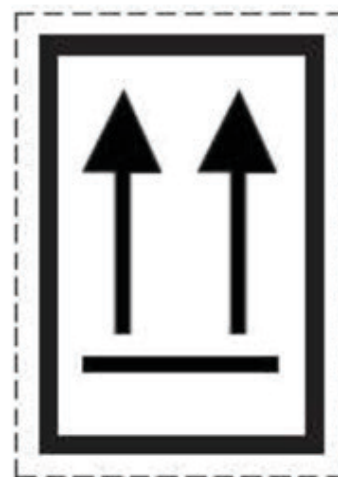
Bár a CLP/GHS szimbólumok és az ADR jelölések között van sok hasonlóság, mégis eltérő jelölésfajtáról van szó, amit két külön szabályozási rendszer ír elő. Kapcsolat annyi volt köztük eddig, hogy az ADR bárcák kiválthatták a nekik megfelelő CLP/GHS szimbólumot. Újdonságként jelenik meg 2019-ben, hogy a CLP/GHS szimbólumokat csak a CLP/GHS címkén lehet feltüntetni, önállóan nem szerepelhet a szimbólum a csomagoláson!

Álló helyzetet jelző nyilak

Újabb veszélyes áruk esetén kell használni az „álló helyzetet jelző nyilak” jelölést (lásd 1. ábra). 2019-től használni kell ezt a jelölést a folyékony veszélyes árut tartalmazó gépek és berendezések esetén is. Az egyéb csomagolásokhoz hasonlóan ez esetben is két szemben lévő oldalon kell feltüntetni a jelölést, és úgy kell elhelyezni ezeket az eszközöket a raktérben, hogy a nyilak felfelé mutassanak.

vagy

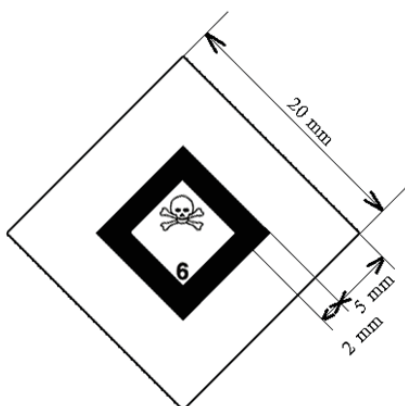
1. ábra - Álló helyzetet jelző nyilak

Csökkentett méretű bárcák

4 év után végre törlésre kerül az az előírás, miszerint a csökkentett méretű bárcákon is 5 mm szélesnek kell lennie a keretező sávnak, és 2 mm vastagnak

a keretező vonalnak. 2015-ben jelent meg ez az előírás, az átmeneti időszak – egyszeri hosszabbítás után – 2018. 12. 31-én járt le, így a gyakorlatban szerencsére nem kell alkalmazni ezeket, az előírásoknak ugyan megfelelő, de rendkívül aránytalan és torz jelöléseket (mintát lásd a 2. ábrán).

Megjegyzem, hogy bár nem volt kötelező használni, a gyakorlatban már lehet találkozni ilyen bárcákkal is. Egyedüli kivétel a belföldi forgalomban lesz, mivel ott 2019. január 1-től a 2019-es előírások belföldi kihirdetéséig már csak ezek az „érdekes” csökkentett méretű bárcák használhatóak.

2. ábra – ADR 2015 ill. ADR 2017 előírásoknak megfelelő, „torz”, csökkentett méretű bárca

Nagybárcák

Érdekes, hogy a tartányokon, konténeren, járműveken feltüntetendő nagybárcák esetén csak 2019-től jelenik meg követelményként az időjárás-állóság. Szerencsére a gyakorlatban a legtöbb esetben eddig is ilyen jelöléseket használtak.

Konténerek megjelölése környezetre veszélyes anyag jelöléssel

Konténerek kapcsán újdonság, hogy ha olyan kis méretű, környezetre veszélyes anyagot tartalmazó küldeménydarabok kerülnek az eszközbe, amelyeket méretüknél fogva (5 liternél vagy 5 kg-nál kevesebb anyagot tartalmaz) nem kötelező környezetre veszélyes anyag jelöléssel megjelölni, akkor a korábbiakkal ellentétben, a konténeren sem kötelező a nagy méretű környezetre veszélyes anyag jelölés feltüntetése.

Eddig erre nem volt egyértelmű utalás, így a konténeret meg kellett jelölni, azonban erről nem minden esetben volt információja a konténer rakodóknak, így könnyen lehetett hibázni a jelölések kapcsán.

Ömlesztett szállítás

Az ömlesztett szállítás feltételei annyiban változnak, hogy a VC1, ill. a VC2 ömlesztett áru utasítások esetén, még ha nincs is külön engedélyezve, a BK1, ill. a BK2 típusú ömlesztett áru konténer is használhatóak, feltéve, hogy megfelelnek a VC kódokhoz tartozó előírásoknak. Természetesen a vonatkozó AP kódokhoz tartozó előírásokat szintén alkalmazni kell.

Rakományrögzítés

A rakomány rögzítésének számos módja van. Végezhetjük a vonatkozó szabvány (EN 12195-1:2010) szerint, vagy alkalmazhatjuk a különböző útmutatók

javaslatait is. Az ADR 2009-től meghivatkozta az Európai Bizottság által elkészített útmutatót („Rakományok rögzítése a közúti szállításban – Útmutató a legjobb európai gyakorlathoz”), utalva rá, hogy az eszerint végzett rakományrögzítés teljesíti az ADR követelményeket. Természetesen eddig is lehetett használni egyéb útmutatókat is, de 2019-től egy újabb kiadvány kerül nevesítésre, a továbbiakban a CTU-kódex alapján végzett rögzítés is egyértelműen elfogadott lesz.

Összegzés

Mint minden ADR módosítás, a 2019-es is számos területet érint. Kisebb-nagyobb mértékben minden ADR fejezet módosul. A veszélyes áru szállításban érintett vállalkozásoknak meg kell vizsgálniuk a tevékenységüket, továbbá azt, hogy az ADR változások érintik-e azt. Amennyiben igen, fél év áll rendelkezésre arra, hogy integrálják tevékenységükbe az új előírásokat.

A fentiek felül gondoskodni kell a korábban ADR 1.3 fejezet szerinti képzésben részesült kollégák ismeretfelújító képzéséről, ahol minimálisan be kell mutatni az őket érintő változásokat. Ezt a képzést érdemes összekötni a korábbi oktatásokon elhangzottak felelevenítésével is.

Az ismeretfelújító képzésről a magyar előírások alapján 2019. év végéig kell gondoskodni.

A szerző veszélyes áru szállítási biztonsági tanácsadó.